

«زلف و شان»

در شعر فارسی

«مشاعره»

گردآورنده - احمد کرنی

کرمی، احمد، ۱۳۰۱ - ، گردآورنده.
زلف و شانه در شعر فارسی/ گردآورنده احمد
کرمی. — تهران: ما، ۱۳۷۳.
۱۲۲ ص.

۱۵۰۰۰ ریال: 964-5510-74-0: ISBN

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
۱. مو در ادبیات. ۲. شعر فارسی -- مجموعه‌ها.
الف. عنوان.

۸۶۱/۰۰۸۳۵۳

PIR۴۰۵۳/م۸۳۵۴

۸۳-۵۵۷۹

کتابخانه ملی ایران

انتشارات «ما»

نام کتاب: زلف و شانه در شعر فارسی

گردآورنده: احمد کرمی

موضوعی برای مشاخره

توبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۸۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

حروفچینی: پیشاهنگ سخن «شاهمیری» ۶۴۲۳۴۷۹-۶۴۲۳۴۰۹۴

شابک: ۹۶۴-۵۵۱۰-۷۴-۰

بنام خدا

همان گونه که در گردآوری های گذشته دربارهٔ مشاعره گفته شد مشاعره یک نوع مسابقهٔ ادبی است که قدمتی چند صد ساله دارد و یکی از دل انگیزترین سرگرمی هاست. کسانی که برای مشاعره اشعار مختلف و زیبا را در خاطر می سپارند علاوه بر آنکه حافظهٔ خود را تقویت می نمایند و خود از آن لذت می برند. در محافل و مجالس نیز باعث خوشحالی دیگران خواهند شد. مشاعره یکی از مسابقات بی ضرر و پرفیض است بخصوص برای نوباوگان و جوانان. این مسابقه را می توان با شروط و قیود مختلف و متنوع برقرار ساخت. این دفتر که «زلف و شانه در شعر فارسی» نام گرفته است و موضوعی برای مشاعره دربر دارد تقدیم دوستداران شعر و ادب پارسی می گردد امید است با همهٔ ضعف و کاستی های آن مورد پسند عزیزان قرار گیرد.

لازم است خوانندگان جوان بدانند که شانه در حدود یکصد سال پیش و قبل از آن به این فراوانی و تنوع امروزی نبوده و اغلب اگر شانه ای در دسترس مردم عادی بوده از چوب تهیه می شده که در اثر آب دیدگی خم یا ترک دار می گشته. بعضی از شانه ها هم از

عاج یا استخوان درست می شده که شاعران با زبان زیبای شعر آن را بیان کرده اند اما برای شانه های چوبین سازندگان آن زمان از انواع چوب با رنگ های طبیعی آن استفاده می کردند و با تجربه زیاد و مداوم پی بردند که از چوب درخت شمشاد شانه های بهتر و با دوام تری می توان ساخت که در این باره هم شاعران زیاد به آن اشاره کرده اند.

دیگر این که در زمان های دور وضع شستشوی بدن بخصوص در مکان های خشک به آسانی انجام نمی گرفته و بدن ها بدین جهت بوی مخصوص خود را داشته و شاعران در این باره هم با زیبایی از آن نام برده اند و بوی بدن معشوق را با رایحه مشک و عنبر برابر کرده اند که مشک از ناف بعضی از آهوان که در چین و ختن پرورش می یافتند تهیه می شده که خوشبو بوده و عنبر هم از محتوای روده نوعی ماهی بنام عنبر ماهی تهیه می کردند که آن هم خوشبو بوده که از هر دو این فراهم آمده ها برای خوشبو کردن محیط و مجالس نیز استفاده می شده که شاعران در این مورد هم بسیار اشاره کرده اند.

لازم است گفته شود در این نوع اشعار ذوق شاعر و زمان و مکان هم بی اثر نبوده است عزیزانی که این اشعار را ملاحظه می فرمایند که الزاماً باید در هر بیت نام زلف و شانه آمده باشد

خود می‌دانند که زبان محاوره در مکان و زمان‌های مختلف با هم یک‌نواخت نیست و نبوده چنانکه می‌بینیم شاعران این زمان اشعار پسندیده‌تری ارائه داده‌اند همچنین از زلف طلائی و چشم آبی در گذشته شعری گفته نشده که امروز در این باره هم اشعاری گفته شده در این باره هم ممکن بود مقدمه طولانی‌تری نوشته شود و شرح و بسط زیادی داده شود چون افراد این زمان از دانش و هوش فراوان برخوردار هستند و خود بسیاری از مسائل را می‌دانند محتاج به شرح زیاد نمی‌باشد. اما بطور یقین بسیاری از این نوع اشعار از نظر ما دور مانده است بدین جهت در آخر کتاب چند صفحه ننوشته در نظر گرفته شده که عزیزان اشعاری که بنا به سلیقه خود بدست می‌آورند زینت بخش کتابشان نمایند. با آرزوی شادی و توفیق شما عزیزان.

تهران مدیر انتشارات «ما»

احمد کرمی